

Сайтът **desebg.com** ви представя интервю с депутата в Европейския парламент (ЕП) [Андрей Ковачев](#)

,
ръководител на Българската делегация в групата на ЕНП (ГЕРБ) по актуални въпроси, свързани и с процесите на отварянето на досиетата през изтеклата 2012 г.

През есента на 2010 г. Андрей Ковачев организира единствената по рода си [международна конференция в Европейския парламент](#) в Брюксел, посветена на българската съпротива срещу комунистическия режим – [„Изстраданата европейска мечта на България – 1944-1989”](#).

Евродепутатът подкрепя сайта **desebg.com** от началото на създаването му през 2011 г. През миналата година той организира в Европейския парламент [премиера на документалния филм](#) на Атанас Киряков [„Горяни”](#)

, а също така финансира издаването на лентата на dvd със субтитри на английски за разпространяването му в университети в страната и чужбина.

Андрей Ковачев е един от евродепутатите, които в ЕП отстояват позицията за приемането на закон за разсекретяване на архивите на комунистическите тайни служби в Македония.

Написано от Христо Христов
Петък, 18 Януари 2013 13:02

Г-н Ковачев, за трета поредна година вие подкрепяте сайта desebg.com. Каква е мотивацията Ви да правите това за едно онлайн издание, което е насочено към въпроси, свързано с дейността и ролята на бившата Държавна сигурност и истината за комунистическия режим?

- Оркестрираният от БКП и нейната наследница БСП преход към демокрация и пазарна икономика бе белязан от много несправедливости в нашето общество. Това се случи, защото в България определени кръгове (свързани с комунистическата номенклатура и тайната полиция) имаха интерес да не се проведе обществен дебат за наследството на комунизма. По този начин това наследство продължи да тегне над страната ни, политическия и академичния елит, както и над медиите и дипломацията още десетилетия.

Държавна сигурност бе оръжието на пребожниските и преименувани комунисти за да поддържат влиянието си и да трансформират тоталната си политическа власт в икономическа. По същия начин преди 1989г. ДС бе инструментът, който осигуряваше тотален и безнаказан контрол върху свободата, предприемчивостта и мисленето на българските граждани. Дори самите комунисти си признават, че са отговорни за това, за тайните държавни фалити, за откъсването на България от достиженията на световната наука и култура.

Обществото трябва да знае това!

Не можем да си позволим да оставим настоящето ни да бъде контролирано и манипулирано от онези които десетилетия наред контролираха живота на няколко поколения българи. Нужно е да знаем истината за най-новата си история, а архивите на репресивната машина на комунизма, която тъпчеше достойнството и свободата на стотици хиляди семейства, да бъдат напълно осветени. От няколко години има повече политическа воля за постигането на това, което ме кара да бъда оптимист, че един ден младото поколение няма да робува на фабриката за илюзии на наследниците на БКП и ДС.

Написано от Христо Христов
Петък, 18 Януари 2013 13:02

В началото на тази година беше направен опит за блокиране на достъпа на сайта. Как ще коментирате тази атака и според вас дали ДС е останала в миналото или методите и влиянието ѝ продължават да оказват да влияят върху българското общество и 23 години след промените?

- Недопустимо е в XXI в. в Европа, а и където и да е по света, да има цензура и потъпкване на свободата на словото. Свободното изразяване е фундаментално и неоспоримо човешко право. Опитите за насилствено и подмолно ограничаване на това право са били винаги запазена марка и в инструментариума на комунистическата партия и нейната дълга ръка Държавна сигурност.

Комунистическата Държавна сигурност беше оръжието на тоталитарната власт срещу свободното мислене, срещу съвестта и гражданската критика. Тя бе гаранцията за комунистите, че престъпленията им е ще останат безнаказани и провалите им в управлението на държавата, ще бъдат потулени.

Това оръжие бе създадено и използвано от висшата комунистическа номенклатура Бокови, Пръмови, Станишеви, Пирински и др. Това са хората, които носят отговорността за създаването и за действията на ДС. Техните наследници днес се ползват с привилегиите на някогашната висша комунистическа номенклатура – Политбюро и ЦК на БКП.

Може ли за един ден или една година човек може да се преобрази от железния юмрук на диктаторската власт в демократ и защитник на човешките права?!

Ако човек политически произхожда от политическата традиция на цензура, контрол върху справедливостта и монопол над истината, със сигурност ще работи срещу прозрачността, демократичността и засилването на влиянието на гражданското общество.

БКП откъсна България от демократичния свят и отказа достъп на българите до научните и културни постижения на човечеството в условия на диктатура и безнаказаност. Техните наследници опитаха и до голяма степен успяха да запазят влиянието си в страната, не на последно място чрез ретроградните практики на

Написано от Христо Христов
Петък, 18 Януари 2013 13:02

останките от Държавна сигурност и зависимостите, която тя създаде.

За съжаление ДС и нейните сътрудници успяха да си осигурят власт и след т.нар. демократични промени през 1989г. оркестрирани изцяло от тогавашната комунистическа номенклатура. Освен това, късното приемане на закона на досиетата и последвалото създаване на Комисията за тяхното разсекретяване им позволи безнаказано да продължат да оказват влияние в развитието на обществото ни.

Лидерът на БСП [Сергей Станишев](#) , който миналата година при преизбирането си на конгреса [поиска прошка от комунистите](#) , обвинени за краха на БКП през 1990 г., неотдавна ви нагруби като „хулиган” в зад кулисите на ТВ7. Очевидно е, че вашите опоненти са много агресивни. Подобно поведение с предстоящите избори ли може да се обясни или има друга причина?

- Въпреки че репликата на г-н Станишев бе отправена към колежката Йотова, то тя бе в мое присъствие и, разбира се, за моя огромна изненада и огорчение, защото нито той ме познава, нито аз съм споменавал неговото име в участието си преди това по ТВ 7.

Явно когато аргументи липсват, раздразнението и уплахата в изборната 2013 г. се увеличават и се стига до такива обиди, а възпитанието, ако го е имало, остава на заден план.

За съжаление тези думи идват от човек, който е председател на второто по големина политическо семейство в ЕС и ако това не беше така, не бих им обърнал внимание. Смятам, че човек, заемащ тази позиция, трябва много да внимава какво говори.

Наблюдаваме една много агресивна и високомерна риторика от страна на българските социалисти. Те са преки наследници, както идейни, така и семейни, на комунистите и все още им е чужда толерантността и зачитането на мнението на другите.

Бих се радвал, ако в България има една европейска социалдемократическа партия, подобна на германската, но за голямо съжаление такава не съществува. БСП е много далеч от европейските си партньори в център-ляво.

Ще ви върна към някои ключови събития през изминалата 2012 г., свързани с процеса на разкриването на досиетата в България Първото от тях е за избора на нов състав на комисията по досиетата за втория ѝ мандат. [ГЕРБ не се изкуши](#) да вкараха в комисията „свои хора”. Бяха номинирани трима членове от първия състав. Макар да сте евродепутат вие следите тези събития. Какъв е коментарът ви за този подход?

- Познавам добре работата на Комисията и смятам, че тя играе и ще продължава да играе важна роля в декомунизацията и преосмислянето на миналото. Това е основополагащия камък за създаването на едно напълно демократично общество със силен граждански контрол, каквато е практиката в развитите европейски демокрации.

Напоследък виждаме активизация на бившата ДС, която се опитва да представи Комисията като ненужен разход на енергия и на пари. От друга страна ДС се митологизира като защитник на националния интерес, пазител на вътрешния мир, и борец срещу организираната пристъпност и корупция.

Може би на някой би прозвучало странно да се говори за декомунизация 23 години след началото на прехода. Това е така, защото тълкуването на историята и истината за най-близкото ни минало бяха монополизирани от политически зависими кръгове, свързани с репресивния апарат на комунистите.

Обективният прочит на историята изисква независимост и ненамеса от страна на политиците.

Написано от Христо Христов
Петък, 18 Януари 2013 13:02

С действията си в тази посока ГЕРБ демонстрира волята си за постигане на справедливост в България и прекратяване на ретроградните практики от миналото, завещани от тоталитарната власт.

По време на мандата на правителството за първи път настоящото ръководство на МВР предприе конкретни действия и [предаде огромния архив на ДС](#) на комисията по досиетата. Беше прекратена практиката за назначаване на посланици, сътрудници на ДС. Избран беше президент от ГЕРБ, който назначи администрация в президентството, [предварително проверена](#) за принадлежност към ДС. Ще припомня, че ГЕРБ не се е обвързвала предизборно с подобни обещания. Как бихте обяснили на гражданите тези конкретни стъпки, свързани преди всичко с такъв деликатен въпрос, какъвто е отварянето на досиетата и прекъсване на техните зависимости, в които са се препъвали предишни управляващи, които са обещавали да се справят с тези проблеми?

- Тук е мястото да припомня, че в края на миналата година Народното събрание с гласовете на ГЕРБ прие изменения в закона за досиетата, който забраняваше осветяването на висшите кадри на ДС в разузнавателните служби на България след 1991 г. Сега това е възможно и предстои да видим кои са били хората, свързани с Държавна сигурност, дирижирали работата на тайните служби по времето на прехода.

Законът за досиетата и създаването на Комисията бе много закъсняло. За процеса по отваряне на тайните, крепили комунистите на власт, липсваше достатъчно политическа воля. Той бе спъван по всякакъв начин.

Особено голяма роля за забавянето изигра БСП и предишният президент [Георги Първанов](#).

За разлика от него, през изминалата година, г-н Плевнелиев даде един важен сигнал – участието на държавния глава в [почитането на паметта на жертвите на комунизма на 1 февруари](#). Тази дата бе обявена за

Написано от Христо Христов
Петък, 18 Януари 2013 13:02

възпоминателна от
[ГЕРБ през 2011 г.](#)

[правителството на](#)

но тогавашният президент Първанов не сметна за необходимо да почете паметта на онези българи, премазани от ваяка на комунистическата, т.нар народна власт.

Подходът на ГЕРБ и на президента Плевнелиев е диаметрално противоположен и основан на разбирането, че веднъж за винаги трябва да се прекъсне връзката с комунистическите практики.

Днес често се говори за ролята на България във взимането на европейските решения. Макар и малка, страната ни има позиции и формира мненията в Европа по важни въпроси, например многогодишната финансова рамка и разширяването на ЕС, а също и по някои външнополитически теми, благодарение на активното присъствие на министър Младенов.

Когато ГЕРБ пое властта през 2009 г. бяхме в много ниска изходна позиция. [Скандалът с посланиците-агенти](#)

на комунистическите служби бе само един от примерите за това, че правителството се бори с всички сили да преодолее наследената негативна позиция за политическия елит в България след прехода като свързан с корупционните и непрозрачни практики на един човеконенавистен тоталитарен режим.

В края на 2012 г. по предложение на ваши колеги от ГЕРБ в българския парламент бяха приети най-радикалните промени в закона за досиетата. Неговото поле на действие се разширява като се включват и нови категории проверявани лица, сред които и участниците в приватизацията. Беше [отменен и параграф 12](#) от закона, забраняващ оповестяването на сътрудниците на ДС в съвременните разузнавателни служби на България. Какво е мнението за тази инициатива?

- Това е една инициатива, която е изцяло в рамките на концепцията, че за да сме свободни днес и да контролираме собствения си живот, трябва да знаем миналото си и да не позволим истината за него да бъде контролирана.

Парадоксално е, че това става едва сега и че още има висши функционери на ДС на важни държавни постове, при това прикрити от един закон, приет през 2006г. от БСП, ДПС и НДСВ.

Впечатление прави винаги острата реакция на определени кръгове, когато се направи нова стъпка в посока отваряне на досиетата. И през 2012 г. имаше не един опит (в [Конституционния съд](#)

и в

[Народното събрание](#)

) да се саботира работата на Комисията и да се ореже действието на самия закон. За щастие те не успяха, което показва, че силният обществен натиск и политическата воля на правителството и на Народното събрание дават резултати.

Предстоят избори за национален парламент и читателите на [desebg.com](#) се питат дали партиите ще излязат с чисти листи, в които да не присъстват агенти или кадри на ДС. Каква е вашата прогноза?

- Надявам се това един ден да стане, но докато партии като БСП и техните ръководства са обвързани с кадри и кръгове близки до бившата Държавна сигурност не мога да бъда оптимист.

Докато БСП не стане социалдемократическа партия от европейски тип и не престане да разчита само на комунистическата носталгия по време на изборите, това трудно ще стане.

Исторически също не можем да намерим общ език с бившите комунисти. БСП чества 9 септември като положителна дата в най-новата ни история.

Написано от Христо Христов
Петък, 18 Януари 2013 13:02

Нова партия с дълга история – това е един оскиморон. В зависимост от политическата изгода, БСП е или нова партия са или нова партия или със сто годишна традиция.

БСП дължи на обществото обяснение за това до каква степен е свързана с комунизма в България и неговите престъпления. Приказките за построените магистрали и заводи на държавна издръжка са дотегнали на обществото ни и нямат нищо общо със съвременната икономическа логика.

БСП никога не се извини искрено на десетки хиляди българи и български турци за идеологическите преследвания, на които са били подложени, както и за ограничаването на свободата на милиони други

Вие сте един от хората, които твърдо настоявате Македония да приеме законодателство за разсекретяването на архивите на бившите комунистически служби. Как се развива този въпрос на фона на българската държавна позиция, която поиска Македония да покаже ясни знаци, че ще спазва принципите на добросъседство преди да получи дата за приемане в ЕС?

- Не мога да се съглася, че в Европейския съюз може да се влезе с една националистическа риторика, откровени манипулации, провокации и фалшифициране на историята, основано на една отхвърлена тоталитарна идеология. Тази идеология за съжаление промени, в началото чрез насилие и терор, а по-късно и чрез други форми на пропаганда и натиск, етническото самоопределение на една част от днешните граждани на Република Македония. А една част от тези, които знаят каква е истината, се страхуват открито да я споделят.

Тази неприемлива ситуация е директно свързана с комунистическата идеология, която се целеше да създаде македонска нация в бивша Югославия. Дори българските комунисти опитаха да направят това в Пиринския край, което е едно от техните непрости престъпления срещу българския народ.

Написано от Христо Христов
Петък, 18 Януари 2013 13:02

Югокомунистическата идеология създаде и закон за македонската национална чест, според който българското самосъзнание се наказваше със затвор. Сега, разбира се, този закон не съществува, но продължават практиките на сплашване, арести, инсценирани процеси и присъди срещу българи заради това, че знаят историята на собствения си род и народ.

Скопие прие през изминалата година нов закон за отваряне на досиетата на комунистическите служби. Все още е рано да се коментира неговото приложение, макар че бе засилена ролята на Комисията по досиетата. Все още няма резултати, но със сигурност има съпротива.

Това е болезнен процес по пътя към истинска свобода и демокрация и както знаем от българския опит, има сили, които ще се опитват да го разтеглят във времето и да отслабят действието му.

При Македония един от основните проблеми е, че голяма част от архивите на югославските комунистически служби, известни като УДБА, са в Белград. Всъщност, ситуацията е същата и при Сърбия, където декомунизацията все още не е започнала, а национализмът е дълбоко вкоренен. В България имаме подобен проблем, тъй като със сигурност в архивите на КГБ има много информация, която касае страната ни, но тя е недостъпна.

Необходимостта от добросъседски отношения минава през обективен прочит на историята – не само античната и средновековната, но и най-новата, онази свързаната с комунистическото минало. Това е от ключово значение за целия регион и успешната интеграция в Европейския съюз.

На фона на тази важна цел, несериозното отношение към препоръките на Европейския парламент за честване на общата ни история буди недоумение. Управляващите в Скопие заявяват, че трябва да „оставим историята на историците“, а строят навсякъде паметници на личности и герои, присвоени най-вече от България, организират изложби с манипулативна интерпретация на историята и финансират пропагандни филми. Това трябва да престане и да се обърне поглед към истинските проблеми в обществото, икономиката и политиката на Република Македония. Ключът към нейната успешна интеграция не е в София, Атина или Брюксел, а в Скопие.